
13

GLYPTOTEKET NU

Af
CHRISTINE BUHL ANDERSEN
DIREKTØR
NY CARLSBERG GLYPTOTEK

Med sine enestående kunstskatte, sine overdådige fysiske rammer og sin fascinerende historie er Ny Carlsberg Glyptotek en oase midt i storbyen og et museum af fineste karat, såvel i et dansk som i et internationalt perspektiv. Museet er en indgang til oplevelser af storslået skønhed og nydelse beliggende i hjertet af et København, der selv synes at befinde sig i en ny guldalder af byliv, arkitektur og kultur.

En oase er både en slags helle og et mødested. Det er dér, man tanker op, men også dér, veje mødes. Glyptoteket skal ikke være en tidslomme og aldrig lukke sig om sine egne rigdomme og vaner. Som museum bør det til stadighed bestræbe sig på at vise åbenhed og agere som en del af sin omverden, for derved at kunne forblive originalt og relevant og udbrede kunstens og humanismens grundværdier. Lysten til konstant at udvikle og forny forestillingen om, hvilken rolle museet kan og skal spille i en foranderlig verden, er afgørende for at sikre kvalitet og effekt i det, museet gør.

Med samlingernes spænd på over 6.000 års kunst, bl.a. inkluderende Nordeuropas største antiksamling, er Glyptoteket en unik port til fordybelse og indsigt i den kunst-, kultur- og civilisationshistorie, som samtiden i øjeblikket synes at have behov for at minde sig selv om værdien af.

Den vestlige verdens forestillinger om humanisme, demokrati og civilisation, hele fornemmel-

sen af fortsat fremgang for menneskeheden, udfordres for tiden af politiske strømninger og konflikter, præget af voldsom migration, globalisering, og nye bølger af urbanisering, samt ikke mindst en voldsomt forandret medievirkelighed i den såkaldte postfaktuelle æra.

Carl Jacobsens vision

”Vi Danskere har meget mere Forstand paa Blomster end paa Kunstværker, og jeg tænker mig, at det Grønne om Vinteren kan drage Folk herind, og naar de da ser paa Palmerne, falder der maaske ogsaa en Tanke af til Statuerne.” Sådant lyder en bemærkelsesværdig passage i Carls Jacobsens tale ved indvielsen af det udvidede Ny Carlsberg Glyptotek d. 27. juni 1906. Fredrik 8. var blandt gæsterne, der fra første parket kunne betragte bryggerens tale fra balkonen i Vinterhaven, majestætsfornærmende højt hævet over sine mange gæster. Taget anledningen og publikummet i betragtning er citatet tankevækkende ydmygt. Særligt da det kommer fra en

Carl Jacobsen skabte Vinterhaven som et tyst, forunderligt spektakel, der skulle drage publikum til sig.
Foto: NCG.

mand, der ellers ikke veg tilbage for store armbevægelser og højstemte paroler, og som stod til at indvie et museum spækket med højdepunkter fra vestlig kunst- og kulturhistorie. Hvor var de forventelige gloser om dannelse, kulturarv, åndsberigelse og almenvellets bedste?

Som sædvanlig overrasker Carl Jacobsen i mere end en forstand. I en tid, hvor museer ikke bekymrede sig synderligt om deres gæster, formåede bryggeren her ikke bare at sætte Glyptotekets gæster i centrum, han formulerede også både visionært og præcist ethvert moderne kunstmuseums store udfordring: Hvordan formidler museer kunsten bedst muligt, så indgangen til dannelse, indsigt og erkendelse går gennem oplevelse og sansning i det direkte møde med kunsten selv?

Carl Jacobsen skabte Vinterhaven som et tyst, forunderligt spektakel, der skulle drage publikum til sig. I palmernes skygge ventede så kunsten på at blive åbnet op. Grebet er set mange gange siden, når museer prioriterer caféer, parker og spektakulære tilbygninger. Men med Vinterhaven slog Carl Jacobsen på genial vis en særlig tone an, en særlig stemnings- og sindsbestemmende indgang til netop sit museum. Med sit væksthus introducerede bryggeren en meditativ ro, der fordrer både den sanselige og intellektuelle fordybelse i kunsten. Vel at mærke så det bliver uforpligtende og på gæstens egne præmisser. Fordybelse og fornøjelse skulle med andre ord gå hånd i hånd.

For bryggeren var om nogen bevidst om sin samplings enorme dannelsespotentiale, og at hans museum var en unik port til indsigt i kunst-, kultur- og civilisationshistorien. Nok ønskede han at oplyse og danne gennem kunst, men han vidste, at samlingens enorme materiale nemt kunne tynde den til tider forudsætningsløse gæst som et uoverskueligt pensum, hvis den blev doceret på typisk museal vis og gennem akademiske øvelser.

Glyptoteket nu

Det er for så vidt samme balance, der gør sig gældende i dag. Når man træder ind i Glyptoteket fornemmes det umiddelbart som et anderledes sted, helt løsrevet fra omverdenens strabadser og hektiske puls. Men Glyptoteket skal kunne tilbyde mere og andet end blot rekreation, ligesom der er et ansvar forbundet med at formidle en fantastisk samling i nogle ligeså fantastiske rammer.

Sjældent har det syntes så relevant og aktuelt at genbesøge de historiske grundlag for civilisationen, som netop i vores tumultariske tid. Grundlag, som vi i vid udstrækning netop finder i Glyptotekets samling; fra antikkens kunst og underliggende filosofi over Europas omvæltninger efter den franske

“

Vi Danskere har meget mere Forstand paa Blomster end paa Kunstværker, og jeg tænker mig, at det Grønne om Vinteren kan drage Folk herind, og naar de da ser paa Palmerne, falder der maaske ogsaa en Tanke af til Statuerne.

”

Carl Jacobsen skabte tidligt museets ægyptiske samling. Mumier og mumiekister åbner en forunderlig verden med den døde selv og livet i det hinsides. Foto: Ole Haupt.

Rodins Kysset kom til Glyptoteket gennem det nære forhold mellem billedhuggeren Rodin og bryggeren Jacobsen.
Foto: Ana Cecilia Gonzales.

revolution og demokratiets fødsel, til gennembruddet for den frie, moderne kunst.

At tage relevansbegrebet alvorligt er afgørende for, at Glyptoteket fortsat spiller en væsentlig rolle i en foranderlig verden. Hvad skal vores gæster med det, vi gerne vil vise dem? Hvordan kan vi vinkle det, så de finder det relevant? Hvordan kan vi gribe aktuelle spørgsmål i tiden og bruge dem relevant for det, vi arbejder med og udstiller på Dantes Plads? Svaret skal for så vidt findes i museets kernevirke, nemlig i forskningen, der er grundlaget for den nye viden, der til stadighed sætter museet og dets samlinger, udstillinger og aktiviteter i nyt lys.

Forskningen er central

Glyptoteket er en vidensbank. Vi arbejder på museet dagligt med afsæt i den enorme viden, der er opbobet gennem tiden; helt tilbage fra museets grundlæggelse, ja endda længe før. Og ny viden genereres hele tiden qua museets aktuelle forskning, som er kimen til museets udvikling. Ikke alene skal Glyptoteket levere fremragende forskning, der lever op til alle krav om peer-review, publicering mv., den skal også gerne være anvendelig på andre parametre,

end hvad man er vant til i universitetsverdenen. Forskningen herinde skal have slutbrugeren, altså museumsgæsten, for øje, sådan som det fx har været tilfældet med museets store forskningsprojekt i polykromi, der både har været banebrydende forskningsmæssigt og samtidig har været baggrunden for flere succesfulde og meget omtalte udstillinger.

Det er de ambitiøst anlagte, originale, relevante og aktuelt vinklede forskningsprojekter, der rummer potentialet for store udstillingsuccesser. Ikke blot målt i antallet af gæster, men også i det kvalitative potentiale for fordybelse og nye erkendelser, som enhver udstilling bør stræbe efter. Som museum med en så fortrinlig samling er det en eksistensberettigelse i sig selv at være med til at stimulere den værknære oplevelse, at motivere den analytiske og kritiske læsning af billeder, hvad end det er af malerier eller skulpturer. Det i sig selv er højrelevant, ikke mindst vores tids billedheftiske virkelighed taget i betragtning.

Antikken i nutiden

For Carl Jacobsen var antikken det kunstneriske, kulturelle og menneskelige referencepunkt, alt løb

tilbage til. I en tid, hvor de færreste havde råd eller tid til at rejse ud, kunne Glyptoteket byde på rejser i både tid og rum og dermed åbne en dør til den vestlige kulturs genese. Siden da er antikken som forestilling, fælles kulturgods og videnskabeligt begreb blevet udfordret fra mange forskellige sider. Fascismens vulgære appropriation af antikkens æstetik og den moderne kunsts (helt uden sammenligning i øvrigt) radikale opgør med enhver form for traditionelt formsprog er eksempler på, hvad antikken forsvarsløst har lagt ryg til gennem det sidste århundrede.

På Glyptoteket planlægger vi derfor den første store gennemgribende og tidssvarende nyopstilling af museets store antikke samling i mange år. Med projektet ønsker vi at stille nye spørgsmål til antikken som periode, tanke og æstetisk fænomen – og derved også vende blikket mod vores egen tid og dens opfattelse af fortid, nutid, kunst og historie. Hvem er vi? Hvor kommer vi fra? Og hvor skal vi hen? Antikken er alt andet end en relikv fra en fjern fortid. Den er evigt relevant og skal derfor opleves sådan. Samlingens kunstnerisk høje kaliber skal naturligvis stå lysende klart i nyopstillingen. Og med brug af tidssvarende formidlingsformer vil vi udfor-

dre nogle af de traditionelle forestillinger om antikken, således at den fremstår som en prisme, i hvilken vi kan anskue, forstå og stille spørgsmål til vores egen tid.

Nyopstillingen vil være en af Glyptotekets væsentligste opgaver over de kommende år. Barren er lagt højt, og ambitionen er klar. Glyptoteket skal huse en af de mest interessante og moderne præsentationer af antik skulptur i verden. Vi glæder os.

Nyopstillingen af antiksamlingen vil være en af Glyptotekets væsentligste opgaver over de kommende år.
Foto: NCG.

“

***Hvem er vi? Hvor kommer vi fra?
Og hvor skal vi hen? Antikken er alt andet
end en relikv fra en fjern fortid. Den er evig
relevant og skal derfor opleves sådan.***

”